

INSPRAAK 20 september 2021

Reactie op Faunabeheerplan Ganzen

Ganzen zijn beschermde vogels. Ontheffingen om te doden kunnen uitsluitend worden verleend vanwege belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het gaat in dit geval met name om het beperken van landbouwschade. Populatiebeheer is geen belang genoemd in de Vogelrichtlijn.

Bestrijding leidt niet tot doelstand

In het FBP staat dat het doel is om schade te beperken en dat er daarvoor verjaagacties plaatsvinden. Er zijn echter, in strijd met de Vogelrichtlijn, ook ganzen geschoten om de aantallen terug brengen naar bepaalde streefstanden onder het mom van schadebestrijding. Het blijkt zelfs dat ongeveer 95% van de ganzen is gedood vanwege dit populatiebeheer. Slechts in 5% van de gevallen ging het om directe schadebestrijding.

In het FBP staat dat er een relatie is tussen het aantal ganzen en de omvang van de schade. Op basis van een populatiemodel wordt gesteld dat het aantal ganzen in Noord-Holland zonder beheer waarschijnlijk hoger zou zijn geweest dan nu het geval is. Maar volgens hetzelfde model hadden, met het beheer van de afgelopen jaren, de streefstanden al behaald moeten zijn. Niets is echter minder waar, waaruit blijkt dat het model niet klopt. Het zeer intensief bestrijden van ganzen, waarbij tienduizenden dieren zijn gedood, heeft de groei van de aantallen ganzen niet kunnen tegenhouden, laat staan dat het tot een daling heeft geleid. Het aantal grauwe ganzen is inmiddels bijna 8 keer zo hoog als de streefstand en de schade is in deze periode eveneens alleen maar toegenomen. Er zijn echter effectieve methoden om schade te beperken zonder massaslachting onder ganzen.

Effectieve alternatieven

In het FBP staat dat volgens experts verjaging met ondersteunend afschot een heel effectieve manier van verjagen is. Er treedt geen gewenning op en het zorgt ervoor dat de vogels landbouwpercelen gaan vermijden.

Om ganzen effectief te verjagen is echter geen ondersteunend afschot nodig. Het is vooral belangrijk dat het verjaagmiddel onvoorspelbaar is en dat er variatie wordt toegepast. Het gaat dan bijvoorbeeld om middelen die een sterke associatie met gevaar oproepen, zoals losse flodders, alarmroepen of drones in de vorm van natuurlijke predatoren. Om gewenning te voorkomen is het ook belangrijk dat de verjagende middelen alleen worden toegepast op het moment dat de ganzen daadwerkelijk aanwezig zijn, zodat ze niet kunnen leren dat er geen risico van de prikkel uitgaat. Bovendien is het belangrijk dat de vogels een uitwijkmogelijkheid wordt geboden in de vorm van voldoende foerageergebieden. Daarvoor zijn blijvende graslanden uiterst geschikt. Graslanden zijn weinig kwetsbaar en schade treedt uitsluitend indirect op, aangezien gras niet geschikt is als voedsel voor mensen.

Gewenst beheer

In plaats van doorgaan op de heilloze weg van het grootschalig, met dodelijke middelen, bestrijden van ganzen op graslanden (waarvan uit de praktijk is gebleken dat de aantallen daardoor niet worden verlaagd) zouden deze vogels juist daar met rust moeten worden gelaten. Van andere percelen kunnen ze dan actief worden verjaagd. Door dit beleid zal de totale schade zeer waarschijnlijk afnemen, aangezien de vogels veel meer rust krijgen en niet onnodig veel energie hoeven te verbruiken die ze anders moeten compenseren door extra te foerageren. De schade aan de graslanden kan na taxatie worden vergoed.